

Nr 157.

Af herr Liljedahl, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående förkortad öfningstid vid infanteriet för särskildt skickliga skyttar.

Årets statsverksproposition meddelar den glädjande underrättelsen, att det frivilliga skytteväsendet fortfarande är stadt i utveckling och kan i flera afseenden uppvisa stora framsteg. 68 nya skytteföreningar hafva under år 1910 bildats, och de anslagsberättigade skyttarnas antal ökats från 99,346 till 109,167, medan antalet under samma år lossade skarpa skott ökats från 12 miljoner till 13¹/₂ miljoner. Stort är värdet af denna imponerande försvarsrörelse inom folkets djupa led både med hänsyn till nationalkänslans stärkande och det mer gripbara resultat, som de för ådagalagd skjutskicklighet förvärfvade utmärkelsetecknens statistik har att uppvisa. Under år 1910 förvärfvades inom skytteföreningarna 784 skyttmärken af guld, 3,055 af silfver och 5,649 af brons samt 68 så kallade riksmedaljer, hvarjämte utdelats 1,356 årtalsmärken.

Då gevär af samma typ numera användes inom skytteföreningarna och svenska arméns infanteri synes mig tiden vara inne att öfverväga, i hvad mån *landets försvarskraft kan höjas* genom att göra öfningstiden vid fotfolket i någon mån beroende af ett i värnpliktslagen stadgadt särskiljande af två kategorier värnpliktige: särskildt skickliga skyttar och vanliga skyttar.

I en modern fotsoldats utbildning ingår många färdigheter utom skjutskicklighet, men denna är jämte marschförmåga och fullständig vinterutbildning af så afgörande betydelse, att den svårigen kan öfver-skattas, om soldatens anfallsenergi — grundvillkoret för framgång i ett försvarskrig inom Sveriges gränser — redan är för handen.

Att minska fotfolkets nuvarande öfningstid anser jag otänkbart, om tanken på rikets säkerhet får vara dominerande. Men kan man genom en intim samverkan med den frivilliga skytterörelsen åstadkomma en

sådan anordning, att särskildt skickliga skyttar, som ju alltid blifva ett mindretal, erhålla en något kortare öfningstid än öfriga, så skulle detta utan tvifvel höja landets försvarskraft. Då värnpliktstiden alltid innebär ett personligt offer och därför måste begränsas till det minimum, där det går att utbilda en anfallsduglig soldat, skulle utsikten att genom mycket god skjutskicklighet vinna en förkortning af öfningstiden locka nya skaror af värnpliktig ungdom in i skytterörelsen. Den försvarsfientliga agitationen mot skyttesaken skulle äfven förlora en realitet att stödja sig på, när den ej längre kunde peka på, att nyttan af att delta i det frivilliga skyttearbetet är illusorisk, eftersom den ej ställer i utsikt en lindring i den obligatoriska värnplikten.

En efter kloka grunder gjord förkortning af öfningstiden för mönsterskyttarna vid infanteriet skulle medföra en ökad skjutskicklighet ej blott för dem utan jämväl för det stora flertal, som försökte, men ej lyckades fylla kompetensvillkoren. Däri ser jag vinsten för landets försvarskraft. Men skall hvarje infanterist erhålla en allsidig militär utbildning, så måste äfven dessa mönsterskyttar vara med om allt slags utbildning inom armén, ej minst vinterutbildning. Inskränkningen af deras öfningstid synes mig därför lämpligast böra infalla under *den sista repetitionsöfningen*.

För ett fullt krigsmässigt bedrifvande af infanteriets öfningar behöfva vi minst tre årsklasser af värnpliktige för repetitionsöfningarna. Eljest blifva truppförbanden för små och deras uppgifter i hög grad olika dem, som de komma att utföra i ett eventuellt krig. Skulle då kompetensvillkoren för en befrielse från den sista repetitionsöfningen eller en del af densamma sättas så lågt, att de befriade blefve ett flertal och ej kunde karaktäriseras som särskildt skickliga skyttar, så skulle reformen verka upplösande på själfva idén med dessa ytterst viktiga repetitionsöfningar. Därför är det af vikt, att kompetensprofven blifva så pass svåra, att endast ett mindretal kan aflägga dem, det vill säga verkliga mästerskyttar.

Jag tänker mig reformlinjen dragen på följande sätt. Vid fastställandet af kompetensvillkoren för nedsättning i öfningstiden skall hänsyn tagas såväl till den skjutskicklighet, som af samma skytt ådagalagts inom en frivillig skytteförening — dock ej någon af arméns skytteföreningar — som den skjutskicklighet, hvilken presteras under de obligatoriska skjutöfningarna vid arméns rekrytskolor och de två första repetitionsöfningarna. Gifvetvis bör kompetensprofvens tyngdpunkt förläggas till de senare, emedan de bilda ett slags slutprof på soldatens färdighet. Upplöses det här angifna sambandet mellan skytterörelsen

och armén, så får, därest armén ensam skulle taga hand om denna sak, skytterörelsen ingen vinst däraf, och, därest denna rörelse ensam skulle anordna profven, hotar milissystemet att kasta sin skugga öfver reformen. Den blir då oantaglig för enhver, som vet, att detta system med dess genomgående korta utbildningstid väl kan dana goda defensivtrupper, afpassade för en fästningsliknande bergterräng (Norge och Schweiz) men ej skapa elddisciplinerade offensivtrupper, beredda att gå till anfall öfver öppna slättmarker såsom Skåne, Väster- och Östergötland, Nerike, Uppland och Norrbottens lågland. Sveriges terräng passar ej för ett milissystem.

De fordringar, som nu gälla för att blifva godkänd skytt under rekryt-skolan vid infanteriet och för erhållandet af *arméns skyttemedalj* under repetitionsöfningarna jämte förvärfvandet af *statens guldmarke* inom skytterörelsen, anser jag böra vara måttgifvande vid genomförandet af den ifrågakvarande reformen. Förvisso skulle därmed en god sporre vara gifven åt skyttarbetet i vårt land, och den sunda folkinstinkten, som länge insett rättmätigheten af en reform i här angifven riktning, blir tillfredsställd.

Till belysning af frågan om det svenska infanteriets skjutskicklighet och hur den här afsedda reformen i närvarande stund ungefär skulle verkat må följande siffror från *vapenöfningarna 1911* anföras.

Under *rekryt-skolan* godkändes i skjutning enligt gällande fordringar 83,7 procent af de värnpliktige;

under *repetitionsöfningarna*, då arméns skyttemedalj kan förvärfvas, lyckades bland de värnpliktige inom hela infanteriet endast 45 man nå denna sällsynta utmärkelse. I skjutningen deltog 31,730 skyttar.

Med anledning af hvad jag sålunda anført, hemställes,

det Riksdagen ville besluta: att ingå till Kungl. Maj:t med en skrifvelse, att det täcktes Kungl. Maj:t att under den pågående utredningen af försvarsfrågan jämväl utreda i hvad mån öfningstiden vid infanteriet kan göras kortare för särskildt skickliga skyttar än för öfriga på så sätt, att därigenom åstadkommes ett varaktigt uppsving af den frivilliga skytterörelsen och en ökad försvarskraft åt vårt land.

Stockholm den 26 januari 1912.

Ernst Liljedahl.